

Solna kan bättre!

Socialdemokraternas förslag till budget 2010

© Berglins

Bilden skulle kunna föreställa Solnas delägarskap i Nationalarenan, men handlar om ett liknande projekt i Gävle, som styrs av en s-majoritet. Tecknaren Jan Berglin kommenterar: - *Dumheten är uppenbarligen jämnt fördelad.*

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
I uppförsbacke måste man gasa	3
Detta är våra tre viktigaste förslag för 2010 års budget.....	4
Vårt budgetförslag – så här har vi tänkt.....	5
1. Ekonomisk tillväxt.....	7
2. Livsmiljö.....	11
3. Trygghet och omsorg	19
4. Kunskap och lärande	22
Driftbudget.....	24
Investeringar som kan vara i drift 1 juli 2010	29
Förslag till beslut	29

I uppförsbacke måste man gasa

”När jag bläddrar i Solna stads reklamskrift ”Sveriges stoltaste stad” kommer jag osökt att tänka på Povel Ramels Skrytvalsens. Likt ett mantra upprepas ”företagsvänligast i Sverige”. ...

”Sveriges stoltaste stad” speglar också de borgerligas våta drömmar med villkorlös byggmani. På ett uppslag i broschyren kråmar sig maktavarna som brunstiga tjäder-tuppar: Vi ska bygga störst, tätast, högst! Långt ifrån alla instämmer i den jubelkören. Men i machokulturen är sådant som miljö, barngrupper, slitna skolor eller kö till åldersvård ingenting. I alla fall inte jämfört med spektakulära byggprojekt, skyskrapor och kortsiktiga försäljningsvinster.”

Ur insändare i Mitt i Solna hösten-07,
signerad (M)iljöskadad gräsrot
i nya Bullerbyn, f d Solna

Även om Solna är en gynnad kommun jämfört med många andra, har lågkonjunkturen stora konsekvenser för ekonomin. Skatteintäkterna minskar med 100 miljoner kronor nästa år och för 2011 ser prognosen tyvärr ännu sämre ut. Ett sent insatt extra kommunbidrag från regeringen minskar tillfälligt underskotten 2010, men när pengarna försvinner 2011 kvarstår och förvärras problemen. Denna ryckighet i politiken bidrar tyvärr till fortsatt osäkerhet. Finansminister Borg har deklarerat att det temporära bidraget till kommunerna är till för att ”förhindra en minskning av sysselsättningen i kommunsektorn vid en tillfällig nedgång i konjunkturen”. Men som framgår av den sittande (m)ajoritetens budget används pengarna inte till att bevara sysselsättningen i välfärdens kärna. På flera områden innebär deras budgetförslag tvärtom stora sparbetting.

Det är inte rätt att vissa årskullar av barn eller gamla som får behov av vård under en konjunktursvacka ska drabbas extra hårt. 90-talskrisens skolbarn bär fortfarande spår av de kraftiga revor i välfärdsnätet som då uppstod. En kommun måste göra allt för att kompensera för de värsta svängningarna, särskilt en så gynnad och solid kommun som Solna. Vi socialdemokrater varnade för detta redan 2008, då majoriteten satte en skattesänkning på 26 öre före att spara i ladorna till sämre tider. Den sänkningen betydde inte mycket för den genomsnittliga Solnabons plånbok, ungefär en 50 kronor. Men tillsammans hade de 50-lapparna räckt till 90 speciallärare i skolan eller 910 utbildningsplatser för dem som varslas om uppsägning, alternativt 109 anställda i hemtjänsten med tid till både pratstunder och promenader. De resurserna hade kunnat göra stor nytta nu, när den hårt ansträngda budgeten riskerar att leda till personalminskningar, vilket bara innebär att kostnaden flyttas från ett lönekonto till ett socialkonto.

Solnas nuvarande (m)ajoritet slår sig för bröstet för landets lägsta kommunalskatt, största byggprojekt, företagsvänlighet, antal friskolor och antal entreprenader. Men det finns andra områden som majoritet helst inte vill tala om eller gärna sopa under mattan. Det är inte bara antalet barnvagnar som växer i Solna, utan även miljöproblem och sociala klyftor. För att bygga ett hållbart Solna,

ekonomiskt, miljömässigt och socialt, krävs krafttag, mot trafikkaoset som plågar Solnaborna dagligen, bristen på bostäder i synnerhet för ungdomarna, förfallna skolbyggnader, krympande kultur- och fritidsverksamhet, ökad ohälsa bland barn och ungdomar, ökat antal hemlösa, ökande ungdomsplaceringar på institution mm. Vi socialdemokrater tycker att det rika Solna har råd att ta väl hand om sina medborgare – att Solna kan bättre.

I detta förslag till alternativ budget visar vi hur det – trots internationell kris och en pas-

siv regering - finns stora möjligheter att genomföra viktiga förbättringar redan nästa år. Om det blir en annan regeringspolitik efter valet 2010, som i dagsläget får bedömas som trolig, finns än bättre förutsättningar att klara de insatser som behövs i Solna. Det handlar om att nu under krisen vägra acceptera en växande ungdomsarbetslöshet och bortslösade livschanser. Det handlar om att inte vänta och passivt acceptera lokalförfall, växande miljöproblem och ökade sociala kostnader.

Detta är våra tre viktigaste förslag för 2010 års budget:

- **Krafttag mot genomfartstrafik, buller och dålig luft – inför genomfartsavgift i Solna**
- **I Sveriges företagsvänligaste kommun ska inte en enda ung människa behöva gå arbetslös**
- **Skapa jobb och stoppa kapitalförstöringen – börja bygga och rusta upp det slitna Solna**

Vårt budgetförslag – så här har vi tänkt

I förra årets budget ”*Tre utmaningar för ett hållbart Solna*” beskrev vi de utmaningar Solna står inför de närmaste åren och våra förslag för ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart Solna. I årets budgetförslag från den nuvarande (m)ajoritetens finns likartade målformuleringar. Det är bra, för då kan vi enas om vad som behövs för den goda staden. Men hur når vi dit? Hur kopplar vi samman ekonomin med målen? Ja, där ger majoriteten inga svar. Deras budget är märkligt passiv och idélös. Vision, idéer och framtidsplaner saknas nästan helt, de skriver mest om hur nöjda och stolta de är med dagens situation. Vi håller inte med. Det är mycket som behöver göras innan vi kan kalla oss Sveriges stoltaste stad.

Extrabidraget från regeringen – vad räcker det till?

Det finns anledning att tro att verksamheterna får svårt att klara den utpekade användningen av de 27 miljoner kronor majoriteten väljer att kalla ”satsningar” på allt från kompetensväxling till IT-satsningar, och att pengarna istället måste gå till att rädda det som räddas kan. Den vanliga uppräknings av verksamheternas budgetar om 2 procent uteblir helt, vilket förklaras med att löner och priser inte väntas stiga. Med en stundande avtalsrörelse då så gott som alla löneavtal upphör den 31 mars, vore det dumt att påstå att alla löneökningar kommer att utebli. Ingen av parterna säger sig tro på ett avtal under 2 procent höjning. Det betyder i så fall att verksamheterna, vars största utgift är löner, tvingas skära motsvarande summa på sin verksamhet, dvs på sin personal.

Men det är inte bara ramhöjningen som majoriteten tagit bort. Det är dessutom så, att de verksamheter som sin budget beräknad efter antal brukare; gamla, barn, elever, klienter,

bara får hälften av den ”peng” de brukar få per ny brukare. Småbarnen som börjar förskolan under krisåret 2010 har alltså otur; de får bara en halv ”barnpeng”, och för de som börjar skolan nästa höst finns bara hälften av skolpengen som ska räcka till fröken, klassrum, böcker osv. Så självklart blir det nedskärningar i verksamheterna, det kan inte ett tillfälligt bidrag från Anders Borg dölja.

Det tillfälliga bidraget från regeringen på 27 miljoner väljer majoriteten att kalla ”satsningar” eller t o m ”historiska satsningar”, när alla vet att det inte ens räcker för att bibehålla dagens kvalitet i verksamheten - en kvalitet som redan nu lämnar mycket i övrigt att önska. Att kalla ett tillfälligt tillskott för att behålla nivån på skolpengen för en satsning och ge den ett fantasifullt namn är inte ärligt. Vi skulle snarare vilja kalla det ”delkompensation för utebliven ramhöjning”.

Majoriteten har länge blundat för de dåliga resultaten i skolan, de stora barngrupperna i förskolan som uppstått då utbyggnaden av nya förskolor uteblivit, de slitna skollokaler, lekparkerna och den fallfärdiga simhallen. De ökande miljöproblemen orsakade av trafiken, en obefintlig bostadspolitik, den oroväckande ökningen av ungdomsarbetslösheten och socialbidragen; uppräknings kan bli lång. Det finns så mycket att göra i Solna, och vi vill i vårt budgetförslag visa att det är fullt möjligt att börja göra det nu, trots lågkonjunktur och oförändrad skatt.

Detta är förslag på kort sikt

I vårt förslag till budget har vi beskrivit de åtgärder vi ser som mest angelägna att vidta 2010 för långsiktigt nå målet om ett hållbart Solna. Vi har med vilje begränsat oss till just 2010 och förslagen för just detta speciella år. De förslag vi har på lång sikt vill vi samråda med Solnas invånare, föreningar och företag om. Detta är en stor process som pågår just

nu, och resultatet kommer att återfinnas i det handlingsprogram för nästa mandatperiod som vi presenterar inför valet.

Inga pengar till stora reformer, men vissa saker är strategiskt viktiga i en kris

Eftersom detta är en budget för ett valår, och dessutom ett år då lågkonjunkturen väntas drabba Solna som hårdast, så innehåller den inga extrema åtgärder, inget flörtigt valfläsk och inga skatteförändringar. Det vore inte hederligt, varken med tanke på det förestående valet eller för människors vardagsekonomi i osäkra tider. Trots det innehåller den en helt annan inriktning än den nuvarande majoritetens budget, som är så gott som tom på förslag. Oavsett om det beror på nöjdhet eller passivitet är det lika förödande för ett Solna där trafik och miljöproblem ökar i rasande takt och där pengar satsas på skrytbyggen samtidigt som äldre och barn får allt mindre resurser.

I ekonomisk uppförsbacke kan det vara strategiskt klokt att gasa istället för att bromsa, för att inte förvärra krisen. Den största skillnaden rent ekonomiskt mellan vårt och majoritetens budgetförslag är att vi ökar utrymmet för investeringar i syfte skapa jobb, investerar i byggstarter och energieffektiviseringar när priset är lägre och hejdar den kapitalförstörelse som sker i kommunens lokaler som står och förfaller. Detta är en mycket reell möjlighet för en kommun med flera miljarder på banken, som många andra kommuner avundas oss. De tycker det är obegripligt att den nuvarande (m)ajoriteten är så passiv när de har så stort handlingsutrymme.

Johanna Graf, oppositionsråd (S)

1. Ekonomisk tillväxt

”Varje felanvänd skattekrone är ett hån mot de fattiga.”

Ernst Wigforss

Det ska löna sig att betala skatt

Tillväxt är ytterst beroende av människors vilja och förmåga att arbeta och genom skatt bidra till sådana nyttigheter som är smart att organisera gemensamt. I Sverige betalar vi rätt mycket gemensamt, medan man i andra länder betalar mindre i skatt och finansierar mer individuellt. Även om det finns samband mellan hur mycket skatt vi betalar och vilken kvalitet vi får på välfärden, så finns det också en hel rad andra faktorer man måste beakta för att finna vilken skattenivå som ger den bästa kvaliteten. Hur används skattepengarna idag? Hur mycket betyder en höjning eller sänkning för den egna plånboken respektive för kvaliteten i den kommunala servicen? Några ören i sänkt skatt ger knappast individen så mycket mer valmöjligheter eller makt över den egna vardagen att hon kan kompensera för den kvalitets-sänkning som mindre skatteintäkter orsakar i barnens skola.

Å andra sidan vill vi kraftigt varna för skattehöjningar som företas utan att alla tänkbara utgifter syns i sömmarna och alla möjliga samordningsvinster prövats. Vi socialdemokrater ser fortfarande många sådana möjligheter i Solna, speciellt på områden som central administration, energi- och lokalsidan. Vi kommer därför inte att föreslå någon skattehöjning, särskilt inte i ekonomiskt oroliga tider då människor redan oroas för de försämrade trygghetssystemen, arbetslöshet och höjda boräntor. Däremot tvekar vi inte att använda sparade medel till att investera oss ur krisen. Därför återfinns i denna budget en rad åtgärder som sparar pengar på sikt, som nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet, förebyggande socialt arbete genom tidigt läsa-räkna-stöd i skolan för att hindra senare skolmisslyckanden, socialpreventivt arbete mot ungdomar som mellanstadiefritids, fält-assistenter, sommarjobb och kollo och investeringar i miljö och slitna lokaler som dessutom ökar sysselsättningen och sparar energi.

Rätt till heltid ger brukarna ökad kontinuitet och sparar pengar åt kommunen

Hösten 2006 startade Kommunal och Nynäshamns kommun det gemensamma projektet "Nya tider" med syfte att skapa trygga anställningar och rätt till heltid. Nynäshamnsprojektet är nu utvärderat och det visar att rätt till heltid inte är en fråga om kostsamma reformer. Tvärtom minskade sjukfrånvaron rejält och kostnaderna för övertid halverades. På bara ett år har kommunen sparat flera miljoner på heltiderna. Solna ligger i topp i länet när det gäller timanställningar. Förra året utfördes här över 100 000 arbetade timmar av timanställda. Det är en lösning som är dyr för kommunen, otrygg för de anställda och innebär dålig kontinuitet för de brukare; barn och gamla som ständigt måste möta ny personal. Hade dessa timmar istället utförts av fast anställd personal hade det motsvarat 60 årsarbetare. Vi föreslår att Solna följer Nynäshamns exempel och er-

bjuder alla som vill en heltidsanställning, samt startar ett bemanningscenter istället för att varje enhet ska ordna med korttidsvikarier. En jämförelse med faktorerna i Nynäshamn visar att Solna initialt, försiktigt räknat, skulle spara 5 miljoner kronor årligen på att införa denna modell. De pengar detta spar skulle till exempel kunna erbjuda alla Solna-ungdomar som vill sommarjobb.

Nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet och sommarjobb till alla

Ingen ung människa skall behöva starta sitt yrkesliv som arbetslös. Den period i livet då människan är som mest aktiv och nyfiken får inte bli den tid då samhället vänder den unge ryggen. Solna är en rik kommun med goda förutsättningar. Ungdomsarbetslösheten har länge legat på en relativt låg nivå. Tyvärr har den ökande arbetslösheten även drabbat Solna, och de som drabbats värst är de unga. Enligt arbetsförmedlingens statistik ligger Solna nu på en föga hedrande trea-från-bottenplats i listan på hur många procent ungdomsarbetslösheten ökat i länet sedan årsskiftet. Arbetslösheten har ökat med 206 procent – från 60 ungdomar i januari till dagens 184. Det är fullständigt ovärdigt en så pass centralt belägen och gynnad kommun som Solna. Om betydligt fattigare kommuner med långt större problem kan lyckas bättre, så borde verkligen företagstäta Solna kunna också. Om viljan finns skulle ungdomsarbetslösheten utan större ansträngningar kunna utrotas. Det handlar trots allt inte om mer än ett par hundra ungdomar.

Genom att höja målsättningen och införa 0-tolerans mot ungdomsarbetslöshet skulle Solna Stad tillsammans med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet genom program, sysselsättningsgaranti, praktik och anställningar snabbt kunna infria denna nolltolerans. Solna Stad kan börja med att garantera alla ungdomar sommarjobb år 2010. De som kan visa att de prövat på ett arbete har mycket lättare att få ett till när de slutar sko-

lan. Vi föreslår att den pott för arbetsmarknadsåtgärder som den moderatstyrda majoriteten utan vidare utvecklad plan har avsatt i sin budget i första hand öronmärks för att skapa jobb åt ungdomar. Men vi bör också kunna ställa förväntningar på alla de företag som finns i vår kommun att ta sitt ansvar och bidra till praktik och anställningar, i likhet med den modell för samfinansiering av sommarjobb som företagen och Nynäshamns kommun kommit överens om. Erfarenheterna från Nynäshamn visar dessutom att satsningen blivit en besparing i slutändan, då kostnaden för sysslösa ungdomars skadegörelse kraftigt minskat.

Uppsägningsstopp

När skatteintäkterna viker så kraftigt som nu, är den första impulsen att slå till bromsen och börja spara. Samtidigt riskerar en sådan politik att öka arbetslösheten och därmed kostnaderna för kommunen. I majoritetens budgetförslag finns en pott pengar för att mildra effekterna av jobbkrisen, exempelvis om behovet av försörjningsstöd ökar. I övrigt talas det löst om arbetsmarknads- och sysselsättningsåtgärder utan att några idéer eller planer redovisas. För att bekämpa arbetslösheten föreslår vi 2010 att kommunens arbetsmarknadspengar används till att i första hand införa nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet och erbjuda sommarjobb, men också för mer reguljära arbetsmarknadsåtgärder som utbildning, omskolning, arbetspraktik och starta-eget-bidrag. Vi tror att tvekar inte att använda överskottsmålet på 10 miljoner kronor för att förhindra att kommunen förlorar personal. Överskottsmål tillhör god ekonomisk hushållning, men ska användas för att i goda tider säkra resurser att användas i sämre tider. Nu är det definitivt sämre tider. Vi är övertygade om att det är mycket dålig ekonomisk hushållning med Solnabornas skattepengar att minska på personalen i konjunktursvackor. Det visar inte minst erfarenheterna av 90-talskrisen, då Solnas skolor och förskolor och socialtjänst

utarmades på personal, en oerhörd kvalitetskompetensförlust som tar mycket lång tid att bygga upp igen. Vi föreslår därför att kommunen under lågkonjunkturen inför uppsägningsstopp i välfärdens kärnverksamheter. Det är horribelt att säga upp anställda inom utbildning eller omsorg samtidigt som deras arbete behövs och kostnaden för arbetslöshet bara flyttas till en annan offentlig utgiftspost.

Företagsvänlighet i alla ära, nu måste vi satsa på småföretagarna

Arbete är nyckeln till välfärden. En allt större del av framtidens jobb kommer att skapas genom nya och växande mindre företag. Det är därför viktigt att samhället underlättar och stöttar enskildas strävan att starta och driva företag. Här kan mycket göras också på lokal nivå. Även om många stora företag och huvudkontor är lokaliserade i Solna, så är det småföretagarna som är i absolut majoritet. En tyst majoritet som ofta glöms bort i diskussionerna i Sveriges företagsvänligaste kommun. Vi socialdemokrater i Stockholms

län har i ett brett rådslag frågat hundratals enskilda företagare och intresseorganisationer vilken åtgärd de helst skulle se kommunen bidra med. Den idé som väcktes av småföretagarna om att inrätta så kallade **Handelshus** var den som vann bäst gehör. Det handlar om att skapa möjlighet för den enskilde att på en och samma plats möta alla myndigheter som behövs för att starta ett företag.

På Handelshuset kan man få ekonomisk- och annan rådgivning, gemensamt utnyttja teknisk utrustning, ny- och vidareutbilda sig och utbyta råd och skapa kontaktnät med andra företagare. Där kan regelbundet finnas representanter på plats från de myndigheter man behöver komma i kontakt med. I stads huset står idag stora ytor tomma. Vi föreslår att ett våningsplan används för ett Handelshus.

Ett Solna där människor möts

”Vi har varit bra på att stifta lagar så att det ser snyggt ut .....Men bara för att vi är bäst på papper betyder inte det att vi är bra. Vi har stora invandrargrupper som lever isolerat och där har integrationen misslyckats.”

Ulf Bernitz, professor i europeisk integrationsrätt

Integration bygger på tankar om jämlikhet och respekt för människors olika bakgrund. Det låter fint, men hur ska det åstadkommas? Att skapa mötesplatser är ett sätt att underlätta integrationen, men kommunen har idag sålt flera möteslokaler och trots att Solna har en blandad befolkning är det svårt att hitta naturliga samlingspunkter där unga möter gamla, svenskar invandrare osv. Solna stöttar en mängd olika föreningar, varav många bidrar till ökad integration. Men det finns fortfarande alltför många människor som lever isolerat, knappt känner några där de bor, eller känner sig ensamma, vilket leder till ett otrött samhälle med brist på samhörighetskänsla. Solna har hög genomflyttning

och oklara geografiska gränser. Det finns få mötesplatser av ickekommersiell karaktär och stora sociala klyftor mellan olika bostadsområden. Vi behöver arbeta hårdare än många andra kommuner på att skapa en medborgaranda som bidrar till ett tryggare och socialt hållbart Solna där människor möts, bryr sig om och deltar i Solnas utveckling.

I Nynäshamn har man gjort Sveriges största satsning på friskvård genom att erbjuda alla föreningar höjt föreningsbidrag mot att de tar ut seniorer på stavgång. Föreningen annonserar om en mötesplats i bostadsområdet, där de som är intresserade samlas för att gemensamt gå en lunchpromenad några dagar per vecka. En win-win-situation, som ger föreningarna ett tillskott i kassan och sparar in varenda satsad krona från kommunen om bara en pensionär genom denna stimulans försenar sitt hemtjänstinträde med ett halvår. Men det är inte bara fysisk och psykisk stimulans för äldre som föreningarna kan söka pengar för, utan även fältverksamhet bland ungdomar, nattvandring, läxhjälp, språkträning för nyanlända flyktingar osv.

Vi föreslår ett system där idrotts-, kultur-, invandrar- och pensionärsföreningar kan få rejält högre föreningsbidrag mot att de deltar i sådant socialt friskvårdsarbete skapas. För detta avsätter vi 2 miljoner kronor.

Demokrati mer än vart fjärde år

Dagens ”proffsstyrda” samhälle präglas av både bristande samhörighetskänsla och demokratiförankring. Vi är oroad för den utveckling vi ser med ett ojämnt valdeltagande med stora skillnader mellan olika områden, ett minskat intresse för att delta i politiken och ett minskat förtroende för politiker och myndigheter. Samtidigt vill människor delta i samhällsdebatten och är intresserade av politiska frågor. Vi blir alltmer välutbildade och vi vill engagera sig i olika frågor utifrån eget intresse och påverka beslut som får

konsekvenser för den egna vardagen. Men vi engagerar oss alltmer på andra arenor än tidigare och inte minst de sociala medierna har blivit mötesplatser.

(M)ajoriteten i Solna har tyvärr visat ett väldigt lågt intresse för att utveckla demokratin och medborgardialogen i Solna och avslagit flera förslag på demokratireformer från oppositionen. Inför förra valet arbetade samtliga partier i en ”Framtidskommitté” som tog fram ett antal förslag på hur demokratin kunde utvecklas i Solna. Men ingenting har hänt. Medborgarna kan inte delta på annat sätt än i lagstadgade byggsamråd eller genom att själva kontakta kommunen på sedvanligt sätt. Samtidigt har IT-tekniken stärkt medborgarnas möjligheter att vara delaktiga i den politiska beslutsprocessen genom nya metoder att använda Internet. IT-verktyg kan både billigt och effektivt förbättra dialogen mellan medborgare och myndigheter och göra den politiska beslutsprocessen mer transparent och tillgänglig. Det sker nu en explosion av utveckling i andra kommuner, som infört medborgardialog, medborgarbudgetar, e-petitioner, ungdomspaneler m.m. I Solna sänds inte ens fullmäktiges sammanträden via internet och det är svårt och ibland omöjligt att hitta kommunala handlingar även för den aktive medborgaren. Medborgaren är reducerad till kund. Valfrihet är lösningen på allt. Är man inte nöjd kan man ”ta sin peng och gå” eller röstat på något annat parti om fyra år. Vi socialdemokrater vill varken förminska människor till passiva kunder eller klienter, utan istället återupprätta innebörden i ordet medborgarskap.

Vi föreslår att Solna snarast påbörjar ett deltagande i Medborgardialogprojektet som Sveriges Kommuner och Landsting gratis erbjuder kommunerna sedan flera år och där en mängd kommuner redan är aktiva.

2. Livsmiljö

”Vi har redan idag stora problem med väg-buller från genomfartstrafik. Många sömnlösa nätter och konstant buller är tärande. Har kontaktat kommunen vid ett flertal tillfällen och föreslagit bullerdämpande åtgärder av olika slag utan att ha fått minsta gehör. Därför höll jag på att trilla av stolen när jag såg att ytterligare en köpgalleria med 4000 p-platser ska tillkomma. Och detta är Salmi-nen ”stolt över”. Som kommuninvånare sör-jer jag att man bara satsar på att utveckla Solna för ”externa intressenter” som före-tag, sportintresserade och shoppingsugna. Och inte det minsta över hur Solna kan bli en angenäm plats att bo på.”

Ur mail från en Solnabo

”Vår familj flyttade till Solna i juni i år och vi har bott i olika kommuner och stadsdelar i Stockholmsområdet. Någon så grisig, ned-skräpad och allmänt äcklig omgivning har vi tidigare inte upplevt på annan plats. Solna, Sveriges skräpigaste kommun? Nog för att jag tycker det är okej att bo i den ”skatte-lägsta”, men inte f-n kan det vara någon be-sparing på något sätt att orsaka miljöförstö-ring?”

Ur mail till kommunen från en nyinflyttad
pappa

Att Solna har mycket stora miljöutmaningar, det inser de flesta som bor eller passerar vår kommun. Att staden dessutom planeras växa mycket kraftigt befolknings-, byggnads- och trafikmässigt de närmaste åren gör förstås behoven av åtgärder än mer akuta. I vårt handlingsprogram för de närmaste fyra åren som vi presenterar inför valet, finns förslag på både kort, medellång och lång sikt. De områden vi koncentrerat våra förslag i den här budgeten till är de vi bedömer att vi kan och måste sätta igång med 2010.

Bullret

Ska vi komma tillrätta med de omfattande bullerproblem som redovisats i miljönämnden är det nödvändigt att gå till källan. Det är den omfattande biltrafiken som till största delen alstrar bullret. Vi är medvetna om att en del kommer från de boende i staden och där kan det bli en ökning genom den höga utbyggnadstakten. Vad vi inte behöver acceptera är däremot genomfartstrafiken på våra bostadsgator som behöver regleras och kraftigt minskas. Även tågtrafiken på de båda stambanor som skär tvärs igenom Solna orsakar stora störningar för de kringboende. Vi accepterar inte, som den moderatledda nämnden gör, att passivt notera att bullret överskrider alla riktvärden och enbart inrikta arbetet på att begränsa konsekvenserna av bullret. Vi är av den uppfattningen att det behövs en klar plan för hur bullret ska minska till de av Boverket angivna riktvärdena. Lärdomarna från andra städer visar att det inte enbart är en planeringsfråga. Det kan till exempel även behövas ekonomiska styrmedel. Här behövs också betydligt tuffare för-handling med statliga Banverket om deras ansvar för att åtgärda buller.

Luftföroreningarna

Luftföroreningarna längs bl.a. Frösundaleden och Solnavägen ligger redan idag nära eller över gränsvärdena. Den mest skadliga, kväveoxider ligger sannolikt över gränsvärdet. De små partiklar som vi andas in, PM 10 ligger på sannolikt över gränsvärdena. Det vet vi genom de miljökonsekvensutredningar

som gjorts inför bl a byggandet av Arenastaden med ny nationalarena, stora köpcentrum och hotell. Med den nya bebyggelsen och den tillkommande trafiken ökar förstås luftföroreningarna än mer. Solna måste börja mäta luftföroreningarna och sätt upp mål för minskade utsläpp. Vi anser att det är nödvändigt att upprätta fasta mätstationer på de mest utsatta ställen i kommunen, där vi vet att gränserna överskrids eller riskerar att överskridas. Då får vi kunskap om hur ofta och i vilken omfattning det sker. Detta ger underlag för beslut om åtgärder för att minska förekomsten av PM 10. Det är bra med utbyggnad i centrala lägen, men det finns en gräns för när vi måste börja begränsa trafik eller överväga dubbdäcksförbud på de mest utsatta gatorna.

Grönområdena belastas hårdare när staden växer kraftigt

I en hårt exploaterad kommun som Solna är värdet av närhet till orörd naturmark mycket stor. Kommunen har ett klart uppdrag att värna om den biologiska mångfalden och minska antalet hotade arter i den orörda naturmarken. Det gäller också att se till att den är ett tyst område som inte störs av buller.

Nu gäller det att efterleva det ansvaret. Vår uppfattning är att det behövs ett tydligt politiskt program som klarlägger vilka naturområden i staden som bör skyddas mot exploatering, följda av ett politiskt beslut att värna dem.

Vi har tidigare föreslagit att Råstasjön med dess rika fågelliv skulle få skydd som kommunalt naturreservat. Den (m)oderata majoriteten ville tyvärr inte gå med på detta, och när nu området invid sjön hårdexploateras för att betala kommunens delägarskap i Nationalarenaprojektet, hotas sjön och dess omgivande naturmiljö.

På motsvarande sätt behöver även våra anlagda parker skyddas mot exploatering. Bullerutredningen som miljönämnden tagit fram visar att en stor del av stadens parker störs kraftigt av buller från intilliggande vägar. Det är inte acceptabelt att våra rekreationsområden är så bullerstörda. **För att klarlägga vilka områden som ska skyddas, både naturmark och parkmark, vill vi initiera ett samråd med Solnaborna. För naturmark gäller det alla invånare och för parkmark dem som bor i stadsdelen.**

Inför genomfartsavgifter

Köer, buller, utsläpp och brist på p-platser; Solna är en av Sveriges mest trafikerade och tätbebyggda kommuner. Samtidigt planeras en mycket kraftig utbyggnad med flera stora nya områden med kontor, handel och bostäder. Det medför mycket hårda påfrestningar på miljön och människors hälsa. Behoven av att skydda grönytor, begränsa genomfartstrafik, utsläpp och buller är akut om vi ska klara en hållbar livsmiljö även för kommande Solnabor i alla nya stadsdelar.

Regeringens kommande förslag om att år 2011 göra det möjligt för kommuner att själva besluta om införande av kommunala miljöavgifter på sina vägar, ger Solna ett ypperligt tillfälle att införa en kommunal genomfartsavgift. Solnas trafikproblem beror inte primärt på Solnabornas bilanvändande. Kollektivtrafiken väl utbyggd och de allra flesta undviker i det längsta att ge sig ut i ändlösa bilköer. Huvudproblemet är att Solna är en genomfartskommun, vi blir överkörda när människor ska in och ut ur Stockholm. Vi har bostadsgator i Solna där gränsvärdena för både buller och farliga partikelhalter sannolikt överskrids varje dag. Det är precis samma allvarliga hälsorisker som på Hornsgatan i Stockholm. Det problemet vill vi lösa med att införa en genomfartsavgift som signalerar att du är välkommen till Solna – men vi vägrar vara regionens dörrmatta. De bilar som inte har ärende till Solna utan bara använder våra lokalgator som smitvägar vill vi avgiftsbelägga. På de statliga vägarna E4 och E18 måste det vara fortsatt avgiftsfritt att passera.

Det så kallade Lidingö-undantaget i Stockholm innebär att Lidingöbor kan passera Stockholm gratis om de gör det fort, inom en halvtimme från in- till utfart. I Solna skulle systemet fungera enligt samma princip, bara tvärtom. Den som varken har start eller stopp i Solna passerar sannolikt på mindre än 30 minuter och då signalerar uppsatta portaler detta, varpå bilisten får betala en avgift till Solna stad. För våra lokala företagare innebär denna lösning - i motsats till Stockholms

system - en fördel. Den som stannar till och handlar eller besöker ett företag i Solna slipper ju att betala genomfartsavgiften, eftersom det då sannolikt går längre tid än en halvtimme mellan in- och utpassering. Praktiskt löses detta lämpligen genom att Solna ansluter till Stockholms avgiftssystem, så att bilisten slipper få flera räkningar. Tekniken, som var dyr för pionjären Stockholm, är nu utvecklad och igång, vilket sänker kostnaden för portaler betydligt. Den grundlagsändring som möjliggör detta kan träda i kraft först 2011, men redan nästa år bör Solnas förberedelser starta för att kunna sätta igång. Detta betyder på sikt betydande intäkter för Solna, som kan användas till ny, bättre infrastruktur, men inledningsvis är det naturligtvis en kostnad. **För att snabbt komma igång med en förprojektering av genomfartsavgifter avsätter vi 1 miljon kronor i budgeten.**

Signalstyrd trafikbegränsning

En åtgärd som kan komplettera förslaget om genomfartsavgifter genom att det kan startas snabbt är att signalreglera genomfartstrafiken redan vid infarterna. Under rusningstid ringlar sig bilköerna sakt eller stillastående genom Solnas bostadsområden. Barn på väg till och från skola och förskola får ta sig fram genom avgasmoln. Ett exempel är Storgatan/Armégatan, där man smalnat av vägen för att minska trafikmängden. Ett gott initiativ, men konsekvensen av att inte avsätta egna pengar till detta, utan låta ett byggföretag göra det när de bygger ett hus mitt inne i kommunen, blir att det bildas en växande propp mitt inne i Solna istället för vid infarten. **Vi vill istället ha ett nytt signalstyrt trafikbegränsningssystem med könsorer som stoppar trafiken innan den når in i Solnas bostadsområden.**

Sluta gynna besöksparkerare framför Solnabor

Ytterligare ett sätt att förbättra trafiksituationen är att göra om stadens parkeringssystem. Vi vill att boendeparkeringstillstånd ska gäl-

la hela dygnet. Idag kan alla bilar stå på Solnas gator avgiftsfritt över natten. Det gör att många exempelvis firmabilar och bilar som inte tillhör Solnabor står kvar i Solna när det är som svårast för Solnaborna att hitta parkeringsplats.

Ett annat led i att frigöra parkeringsplatser för Solnaborna är att minska antalet hyrplatser; d v s sådana fasta parkeringsplatser som kommunen hyr ut. Ingen ska bli av med en hyrplats, men när hyrplatsen sägs upp ska den bli tillfällig parkering. Vi vill vara fortsatt företagsvänliga och vill därför erbjuda lokala företagare ett företags-P-kort.

Dessa förändringar gör sammantaget att det blir lättare för Solnaborna att hitta parkeringsplats i Solna, samtidigt som det blir dyrare för människor som inte bor i Solna att ta bilen till staden. Besökande bilister har insett att det är billigt att infartsparkera i Solna. Taxan, som inte höjts på över 15 år, ligger på 4-8 kronor i timmen och efter 18.00 och

på helger är det helt gratis. Det innebär t ex att det är gratis att ta bilen till de flesta matcherna på Råsunda. Varför ska vi sponsra mer trafik i Solna och göra det svårare för Solnaborna att hitta en p-plats? Jämfört med våra grannkommuner ligger Solnas avgifter mycket lågt. **Vi föreslår därför en fördubbling av besöksavgiften och att avgift tas ut hela dygnet, vilket ger ökade intäkter om 7 miljoner kronor.**

Inventera och rusta upp Solnas förfallna lokaler

Solnas fastigheter förfaller. Många skolor och anläggningar byggdes på 1950-80-talen och många av dem har knappt mer än målats om sedan dess. Arbetsmiljöverket har lagt fler ålägganden på kommunen och energikostnaderna drar iväg. Detta är inte men det är också kapitalförstöring av skattebetalarnas pengar, utan även en nonchalans mot de, ofta barn och äldre, som tvingas vistas i lokalerna. **Vi vill skapa ett brett upprustningsprogram där vi noggrant går igenom alla lokaler för att kunna effektivisera användningen. Vidare vill vi rusta lokalerna så att de blir energieffektiva, miljömedvetna och ändamålsenliga för den verksamhet som ska bedrivas.**

Vinsten med en upprustning är inte bara bättre arbetsmiljö för brukare och personal och stopp för kapitalförstöringen; det visar sig dessutom att det kan bli en investering

som resulterar i ekonomisk vinst. Som ett exempel kan nämnas ett energisparprogram som satts igång i 14 kommunala fastigheter vår grannkommun Stockholm. Det sänker värmeförbrukningen med en tredjedel, vilket minskar energikostnaderna med över 4 miljoner kronor om året. Dessutom minskar koldioxidutsläppen avsevärt. Även el går det att spara mycket på. I Engelbrektskolan i Stockholm har man lyckat minska elförbrukningen med nästan 80 procent genom att lägga investeringspengar på ny elsnål teknik, bl a armaturer. Eftersom sådan här investeringar tar c:a 10 år innan de betalat sig själva, är det svårt för enskilda skolor eller äldreboenden att ta kostnaden. Vi föreslår därför att uppvärmnings- och elsparprogram ingår i det lokalupprustningsprogram vi föreslår ovan.

Solna stadshus utnyttjas idag dåligt. Minst ett våningsplan skulle direkt kunna frigöras och användas, både till ett Handelshus med one-stop-shop-service till alla nya och blivande småföretagare, och till kommunal verksamhet som idag finns i dyrare, externt hyrda lokaler.

Låt inte centrumförnyelsen avstanna
Finanskrisen har medfört att det råder stiltje när det gäller utveckling av Solnas centrumanläggningar. Planeringen av centrumförnyelsen i såväl Solna Centrum, Bagartorp Centrum som Bergshamra C ligger nu på is.

Det ger mycket dåliga signaler om man vill locka hit företag och satsa på att hålla stadsdelarna levande. För att det ska finnas en bra service för solnaborna även i framtiden är det viktigt att Solna tar ansvar för planeringen även när de kommersiella aktörerna sviker. Vi föreslår därför att kommunen driver centrumplaneringen själv och tar kostnaderna för konsulter så att det finns färdiga planer när konjunkturen vänder och byggandet kan starta igen.

Bygg hyresrätter

De senaste årens utveckling med omfattande utförsäljningar och ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter har lett till en ökad segregation i Solna. Stora grupper har utestängts från bostadsmarknaden till följd av bristen på hyreslägenheter, höga priser på bostadsrätter och dyra räntor. Utförsäljningen av privata och allmännyttiga hyresrätter har inneburit att det blivit svårare för unga att flytta hemifrån. Unga människor lämnar föräldrahemmet vid en allt högre ålder och stora grupper utestängs från att bo i Solna av ekonomiska skäl. Den rea-utförsäljning av Solnas allmännyttiga bostadsbolag som (m)ajoriteten genomfört har lett till att beståndet har minskat med mer än två tusen hyreslägenheter, vilket Signalistens nyproduktion om 50 lägenheter per år knappast kan ersätta. Det senaste årets stora oro på den internationella finansmarknaden har lett till att svenska banker skärpt kraven för utlå-

ning. Detta har gjort fler nekas möjlighet att låna till att köpa till sin bostad. Därför har hyresrätten som bostadsform blivit ännu viktigare.

Vi vill att Signalisten ska nyproducera fler bostäder. Signalistens starka ekonomi tillåter nyproduktion utan att man är tvungen att sälja ytterligare lägenheter. Skulle det krävas ett kapitaltillskott till stiftelsens grundfond för att de skall komma igång med en kraftigare nyproduktion är vi beredda att se till att kommunen skjuter till det, precis som utlovades från delar av majoriteten då de sålde ut Solnabostäder. **Ett första projekt vi vill uppdraga åt Signalisten att bygga är ett gemenskapsboende för äldre.**

Inför en rättvis bostadsförmedling

Idag har Solna ingen bostadsförmedling, utan privata värdar förmedlar sina lediga lägenheter via Stockholms kö och Signalisten har ett lott-system som bygger på tur istället för köplats eller behov. Alla i Solna skall kunna söka och få en bostad på rättvisa och jämlika villkor. Medborgarna skall känna till var, hur och på vilka grunder de kan söka bostad i kommunen. För detta behövs en fungerande bostadsförmedling av både allmännyttans och privata värdars lägenheter. Det kan ske antingen i Solna stads/Signalistens eller Stockholm Stads Bostadsförmedlings regi. Vi vill också att de lägenheter som förmedlas i Signalistens i första hand ska erbjudas de människor som har minst möjligheter att finansiera ett boende på egen hand; unga som vill flytta hemifrån, föräldrar som skiljer sig och vill bo kvar i kommunen så att barnen får nära till båda sina föräldrar, m fl.

Bygg nya Bagartorpskolan

Detaljplanen för Bagartorpskolan är klar. Samtidigt ger lågkonjunkturen staden chans att bygga en helt ny skola till ett förmånligt pris. För varje dag som byggstarten försenas leder det till ökade kostnader i form av nödlösningar som måste skapas när antalet barn

blir fler och lokalerna blir allt mer omoder-na. **Därför vill vi påbörja nybyggnationen av Bagartorpskolan omedelbart. För att bygget ska kunna starta under 2010 avsätter vi 18 miljoner kronor i detta budgetförslag.**

Solnaborna behöver gröna alternativ till asfalt och köpcentrum

- *Vad ska ni göra i helgen?*
- *Vet inte, kanske åka ner till Solna centrum och handla.*

Samtal mellan två barn på fritids

Få Solnabor kan gissa att en tredjedel av Solnas yta består av grönyta. Det är huvudsakligen tack vare att Nationalstadsparken rymms inom kommungränsen. Det är en fantastisk miljö, men utgör ändå inte i tillräckligt hög grad Solnabornas självklara uterum. Det vill vi ändra på genom att i samarbete med kultur-, miljö- och idrottsrörelsen erbjuda utegympa i grupp och kultur- och stavgångspromenader för äldre med gemensam samling i stadsdelarna. Ett exempel på att detta folkhälsoarbete blir en vinst istället för en kostnad är s-styrda Nynäshamn, där idrottsrörelsen fått ökade föreningsbidrag mot att de tagit med seniorer ut på stavgång. För de yngsta Solnaborna skulle vi vilja se en skogslekpark som ett steg att i tidig ålder knyta kontakt med naturen. Solna borde även undersöka möjligheten att ansluta sig till Stockholms hyrcyklar.

Gör Överjärva Gård till ekologiskt centrum

Utöver rörelse behöver ett grönare och mer hälsosamt liv inkludera kost och kunskap om livsmedel. Med de stora livsmedelskedjornas huvudkontor i Solna bör samverkan i dessa frågor stå högt på dagordningen. För att visa att Solna är en grön och ekologisk stad bör Överjärva Gård bli det miljöcentrum det en gång var tänkt att bli, med en gårdsbutik som säljer ekologisk och närproducerad mat och miljösmarta produkter.

”Mina barn är aktiva inom dans, friidrott och basket. Stora barngrupper på dagis och stora klasser i skolan har följt dem genom alla år. Det finns inte plats för alla barn i denna kommun, och ändå profilerar sig byggföretagen till barnfamiljer?

Mina barn och kompisar till dem har alltid tyckt det har varit så mycket roligare att tävla och spela matcher i Rinkeby, Kista, Husby, Akalla, Täby, Åkersberga mfl. De har fina hallar, rena och fräscha omklädningsrum. T o m flera omklädningsrum så att man slipper klä om med dem som man sedan ska spela match emot. Däremot så skäms de när det är hemmamatcher.”

Ur brev från en mamma om slitna idrottsanläggningar och lekparkar

”Solnas idrottssatsning borde vara på bredden för att kallas unik. ... Det svåra är inte att hitta arenor för eliten, det svåra är att ge ungdomar den rätta starten för att någon gång överhuvudtaget få en chans att hamna i eliten. Vi måste värna om möjligheten att ge vår ungdom en chans att börja leka idrott i det egna närområdet i tidig ålder.”

Ur mail från en Huvudstabo som saknar de små, lokala idrottsplanerna

Nedgångna och överfulla idrottsanläggningar är ovärdigt en kommun som Solna

Precis som i fallet med skolan och förskolan, så är underhållet och dimensioneringen av Solnas idrottsanläggningar och lekparkar kraftigt eftersatt. Majoritetens investeringstakt är alldeles för långsam och år efter år släpar investeringar efter planen. Det är nu snart fem år sedan majoriteten med pompa och ståt presenterade ett ”gigantiskt” och ”historiskt” idrottspaket om 150 miljoner kronor, men fortfarande lyser både ny ishall och simhall med sin frånvaro. Som jämförelse kan nämnas jämnstora grannkommunen Sollentuna, som investerat över 500 miljoner på enbart Kultur- och fritidsområdet sedan 2004.

Friidrottsplanen bakom Tallbackaskolans gymnastiksal är övervuxen och förfallen sedan länge.

Solna simhall är över 50 år gammal och i så dåligt skick att läget snart blir akut. Med byggplaner som innebär ett Solna där invånarantalet ökar med 50 % på några år behövs dessutom betydligt mer än en ynka bassäng. Men trots snart fyra år av skryt om gigantiska idrottspaket har majoriteten inte lyckats presentera ens en plan för en ny simhall. Ännu mindre några pengar i investeringsbudgeten. **För nästa år föreslår vi en dubbelrad investeringsbudget, där en simhall med en stor bassäng, en träningsbassäng, en lek-bassäng och intilliggande träningslokaler ingår.**

Även driftkostnaden för idrotten skenar iväg. Det beror på att såväl el, värme o vatten blivit dyrare. Det har bl a fått till följd att uppvärmningen av Skytteholms IP stängs ned delvis i år och 2010. En angelägen utmaning är att säkerställa att de befintliga anläggningarna går att nyttja året runt. För att klara de ökade elkostnaderna, orsakade av en olycklig bindning av elavtalet, har majoriteten tvingats använda en del av det statliga extrabidraget till kommunerna 2010 till att betala elräkningar. Vi anser att det måste finnas mer långsiktiga och säkra driftföresättningar för de planer vi investerat så mycket pengar i uppvärmningsteknik i. Vi föreslår ett en uppvärmningsfond skapas för att möjliggöra mer träningstid på uppvärmda planer och för att säkerställa kontinuerlig och klimatsmart drift.

För att ytterligare öka träningsmöjligheterna både för lag och för spontanidrottande vuxna och barn, vill vi anlägga belysta, uppvärmda konstgräs på de små lokala planerna, de så kallade "kaninburarna" som finns i bostadsområdena. Detta förslag har majoriteten ställt sig positiva till, vilket är glädjande. Dock saknas medel i deras investeringsbudget, vilket är mindre bra. **Vi avsätter i detta budgetförslag 2 miljoner kronor för detta ändamål.**

Fritidsverksamhet och kollo betyder mycket, rätt utformade

Det behövs förnyelse och utveckling av fritidsverksamheten. Med det menar vi inte fler anläggningar, utan snarare bättre målgruppsanpassad verksamhet. Kartlägg fritidsbehovet i de olika stadsdelarna och öppna för fler nischade verksamheter.

Skolbarnomsorg för mellanstadiebarn är en trygghet för föräldrar och en mycket kostnadseffektiv socialpreventiv investering för samhället, men väldigt priskänslig. Nationella utvärderingar visar tydligt att det är de barn som bäst behöver verksamheten vi riskerar att tappa när priset stiger. Trots det har den moderatstyrda majoriteten under sin tid

vid makten frekvent höjt dessa avgifter utan kunskap om hur det påverkar barnen. **Därför säger vi bestämt nej till den avgiftshöjning på + 15 % som föreslås för nästa år och avsätter 0,5 mkr för detta ändamål i vår driftbudget.**

Solna har sedan många decennier erbjudit kolloverksamhet men när nu avtalet med stiftelsen Barnens dag upphör inför sommaren 2010, har den moderatstyrda majoriteten deklarerat att de inte tycker det är viktigt att fortsätta erbjuda sommarkollo för Solnas barn. Vi socialdemokrater håller definitivt inte med. Staden måste ta sitt ansvar och ta fram en ersättningsverksamhet som verkligen når rätt målgrupper och som motsvarar ett reellt behov. Det är viktigt att detta verkligen blir en ersättning till kollo med kvalitet.

3. Trygghet och omsorg

"Mina barn bor i Umeå och nästan alla mina vänner är döda. Det blir ensamt många gånger. Jag har diabetes, är nästan blind och blir lätt yr och ramlar. Förra året bröt jag lårbenhalsen. Bor nu hemma med hemtjänst, men besöken blir korta och jag längtar efter ett ställe att bo på där jag kan prata med folk och kunna få snabb hjälp om jag faller. Jag är 93 år gammal.

Ur ansökan till kommunen om plats på äldreboende. (Vissa uppgifter är ändrade)

Kommunens besked: AVSLAG

Viktigare få välja vem som kommer och vad som ska göras än att välja hemtjänstföretag

Allt för många äldre människor lever ofrivilligt ensamma och isolerade i vår storstadsregion. Den fysiska planeringen, tillgänglighet, snöröjning och trygghet brister ofta. Detta leder till behov av vård och omsorg som egentligen skulle kunna undvikas eller skjutas upp. I Solna erbjuds numera enbart två former av äldreomsorg; hemtjänst och särskilda omvårdnadsboenden. Servicehusen har avvecklats. Steget från att bo hemma till att flytta till ett omvårdnadsboende är stort för många och det är bara de allra sjukaste som får plats. Följden kan bli år av isolering och ensamhet, där det enda sällskapet, samtalen eller beröringen består av korta besök från hemtjänsten.

Idag upphandlas mer än 80 procent av all äldreomsorg i Solna. Det ställer stora krav på kloka upphandlingar och kvalitetskontroll i efterhand. Den moderatstyrda majoriteten gör stort nummer av valfriheten inom Solnas äldreomsorg. För oss socialdemokrater handlar kvalitet om att slippa ensamhet och isolering, och att få kontinuitet i vem som kommer och inflytande av vilka insatser som görs, inte om att ha tio privata vårdföretag

att välja mellan. Den som varit på släktkalas i helgen kanske inte är sugen på lunch på måndagen, utan hellre vill ha en extra dusch, även om det är matlagning man fått biståndsbeslut på. **Vi föreslår att de som har hemtjänst får ett ökat inflytande över hur den tilldelade tiden används.**

Bygg Trygghetsboende /Gemenskapsboende

För att skjuta upp framtida vårdbehov vill vi hitta metoder att bygga nytt och bygga om för att skapa fler gemenskapsbostäder för äldre. +65-lägenheter är bra, men många har behov av gemenskapsboende med viss trygghetsservice. De äldreboenden som finns håller hög standard, men är helt inriktade på de allra sjukaste och äldsta. Det är synd, för de är byggda med tanke på mer aktiva äldre, med egna pentryn och bra gemenskapsutrymmen. Tyvärr är den absoluta majoriteten av dem som bor där alltför sjuka för att kunna utnyttja de faciliteterna. Vi tror att en mellanlösning skulle underlätta både ekonomiskt och mänskligt. I kommunens egna bestånd skulle det gå att bygga om vissa våningsplan till små gruppboendestäder för äldre.

Vanliga lägenheter, men med möjlighet till passage sinsemellan och med ett rum för måltider i gemenskap för de som så önskar. Härifrån kunde också hemtjänsten samordna sina insatser. Byggandet av dessa bostäder kan ske inom det befintliga lägenhetsbeståndet.

det i vårt eget bostadsföretag Signalisten, eller vid nybyggnation. Krav bör här ställas på alla de exploatörer som nu ges bygglov i Solna. **Vi föreslår en snar byggstart av gemenskapsbostäder i Signalistens regi.**

Öka stödet till pensionärsorganisationerna

Det frivilliga arbetet som enskilda och föreningar utför är av mycket stort värde. Ett nära samarbete förekommer med en rad och intresse- och frivilligorganisationer. Det är viktigt att vi även i fortsättningen slår vakt om detta arbete. Pensionärsorganisationerna är en viktig resurs i arbetet med kvalitetskontroll av äldreomsorgen. Vi anser att det är både viktigt och nödvändigt att öka inflytandet för det Kommunala Pensionärsrådet KPR, och att de används som remissinstans. **I det förslag till ökat föreningsstöd som beskrivs på annan plats i denna budget inryms även pensionärsorganisationerna.**

Tidiga sociala insatser är en bra affär

” För samma kostnad som en missbrukare medför får man 13.750 deltagare i föräldrastödsgrupper, skolkuratorer till 40.000 skolbarn, eller 33.600 besök på Ungdomsmottagningen. Det finns inte en riskaktie på börser som är så lönsam som att verkligen satsa på barn och unga. Vi behöver inte lyckas jättemånga gånger för att det ska vara en väldigt bra affär.”

Nationalekonomen Ingvar Nilsson

De tre områden inom socialtjänsten vi ser har störst behov av åtgärder hänger alla ihop med varandra. En lång rad år av omfattande neddragningar har gått ut över det förebyggande sociala arbetet som Solna tidigare varit välkänt för. Det har lett till en ökad personalomsättning som i sin tur lett till kompetensförlust och bristande kontinuitet. Denna kraftigt bantade socialtjänst gör också att

kostnaderna riskerar att skjuta i höjden. Samtidigt som högkonjunkturer har kunnat minska kostnaderna för försörjningsstöd, har kostnaden för problem som tillåts växa sig stora ökat mycket kraftigt och givit Solna en föga ärorik topposition i länet för antalet omhändertagna ungdomar. I takt med att kommunen lagt ner egen verksamhet har man tvingats köpa dyra placeringar i andra kommuner för barn, psykiskt sjuka eller personer med missbruksproblem. En annan dyr utgift med tveksam effektivitet är inhyrda konsulter. Personalen gör insatser, men har inte tid att följa upp dem eller utvärdera kvalitet eller kostnadseffektivitet. Man kan inte bli ”attraktiv arbetsgivare” bara för att man har skrivit detta i sina mål. Det krävs handling. Personalsituationen är ansträngd och arbetsbördan är stor. Detta har lett till en hel del personalflykt, vilket riskerar utarmning av kompetensen och ökad rättsosäkerhet. Detta personal- och resursslöseri, tillsammans med en kraftigt ökande befolkning, gör att Solnas socialtjänst fått en allt snävare ram i förhållande till verksamheten. Den beräknade ökningen av kostnaderna under 2010 beräknas bli 3,2 %. Det finns inte pengar för detta i majoritetens budget, utan förvaltningen är tvungen att skära ned i verksamheter för att täcka kostnaderna. Detta kan ha mycket negativa konsekvenser i den redan anstränga personalsituationen. Det är ett oacceptabelt dålig hushållning med både mänskliga och ekonomiska resurser.

Satsa på brett förebyggande arbete, flera nämnder i samverkan.

Samarbetet mellan socialtjänst, skola och fritid mm måste bli kraftfullare. Ett sätt att öka det förebyggande arbetet borde vara att socialtjänsten satt närmare sina naturliga samarbetspartners som skola, polis och kultur- och fritid. Det får inte vara så att socialförvaltningens insatser kommer först när olyckan är framme. Det är i förskolan och skolan som man oftast märker att problem

har uppstått i barnets närmiljö. Det är då, på ett tidigt stadium, som insatsen skall sättas in.

Vi vill återinrätta fältassistenterna. Dessa når breda ungdomsgrupper. Det finns inget bättre sätt än att uppsöka ungdomar i deras egen miljö under de vardagskvällar och helger och inte bara vid enstaka ungdomsarrangemang. Både socialförvaltningens och kultur- och fritidsförvaltningens kompetenser behövs och ska ha ett delat ansvar för fältassistentverksamheten. **Här föreslår vi en ökad driftbudget på 1,5 mkr.**

Vi har tidigare föreslagit en nämndsammanslagning mellan kompetens- och socialnämnden, som ändå till stora delar smälts samman genom att de nu delar både förvaltningschef och nämndordförande. Varför lägga pengar på dubbla arvoden och dubbla nämnder? **Här lägger vi ett förslag om en besparing på 1,5 miljoner kronor, (men den summan innefattar även en minskning av andra delar av den politiska överbyggnaden i kommunen).**

Skaffa flera lägenheter istället av placering på dyra institutioner.

Solna stad har möjlighet att använda Solna-bornas skattepengar mer effektivt om vi har tillgång till flera lägenheter. Vi kan minska våra kostnader i mycket kännbar grad om vi kan göra placeringar i kommunen och inte i institutioner. Det räcker inte att majoriteten år efter år skriver i budgeten att man ska se över olika kategoriboenden utan att det händer så mycket. Det har nu gått en hel mandatperiod utan att Solna ens tagit fram en bostadsförsörjningsplan, något kommunerna måste göra enligt lag. Upprätta en bostadsförsörjningsplan omgående, som inventerar behoven och har en tidssatt plan för dessa behov ska fyllas av olika typer av bostäder. Ställ krav på lägenheter från kommunala Signalisten och andra fastighetsägare. Här krävs mycket tuffare förhandlingar. Istället

för att köpa ett tillfälligt boende på hotell eller usla härbärgen för höga dygnspriser, bör man även överväga att investera i köp av några bostadsrätter som kan tjäna som tillfälliga bostäder, gruppboenden m.m.

Följ upp och utvärdera det som görs

Kan man sätta en prislapp på utanförskapet kan man också tala om vad det är värt att undvika utanförskapet. Vi vill få in ett s k socioekonomiskt bokslut i de vanliga planeringsmodellerna. Det går att räkna både på vad utslagning kostar och vad en rehabilitering är värd. Därmed kan man skapa sig en bild av det ekonomiska värdet av förebyggande arbete och prevention. Ekonomin kan då fungera som ett stöd för verksamhetsansvariga när de beslutar om olika förebyggande insatser och rehabilitering. Som exempel kan nämnas ett socialt kooperativ för psykiskt funktionshindrade i Södertälje. Projektet kostar kommunen en miljon kronor varje år, men gör samtidigt att kommunen tjänar cirka tre miljoner i insparade kostnader.

Det är viktigt att de projekt som startas utvärderas efter rätt tid och speciellt efter att den så kallade investeringspuckeln passerats och de långsiktiga vinsterna börjar synas.

4. Kunskap och lärande

”För tillfället är det 22 stycken barn på den nya avdelningen ”Solen” och det ska snart bli 24. Av dessa kommer 19 stycken att vara blöjbarn. Hur ska personalen hinna med mycket mer än blöjbyten? Det börjar mer likna någon slags industri än ett daghem. Vi förstår heller inte hur personalen och barnen ska stå ut med den ljudvolym som uppstår. Redan nu kan det vara problematiskt att föra ett samtal med personalen vid hämtning och ett rimligt antagande är att det blir värre ju äldre barnen blir. Vi föräldrar tycker situationen är ohållbar i längden.”

Ur mail från en pappa vars 2-åriga dotter nyligen börjat i förskolan i Solna

Den moderatledda majoriteten har visat ett oförklarligt lågt intresse och ambitionsnivå för skolan och förskolan. Det märks inte bara på nedgångna lokaler, gårdar och skolgårdar utan tyvärr även på kunskapsresultaten som är låga. Solna Stad uppfyller inte ens lagens krav på särskilt stöd till alla som behöver. En stenhård styrning mot budgeten, som år efter år gjort att skolpengens värde urholkats har gjort att tid för pedagogisk utveckling och skolutveckling fått åsidosättas.

Det kommer ta tid, men vi vill återupprätta Solnas rykte som Sveriges barnvänligaste kommun. Vår ambition med skolan är hög. Alla elever ska mötas av höga, positiva och tydliga förväntningar och deras föräldrar ska hållas noga informerade om både närvaron och hur deras barn utvecklas i förhållande till kunskapsmålen. Det kommer att ta tid och kosta pengar, men detta är våra förslag på kort sikt, för 2010 års budget.

Inventera alla lokaler och gör upp en underhållsplan för alla förskolor och skolor. Nu får det vara slut på kortsiktigt och dyrt lappande och lagande. På annan plats i denna

budget beskriver vi hur vi vill fördubblas kommunens investeringsbudget för att bland annat kunna bygga om, modernisera och energieffektivisera Solnas skolor och skolor. Alla skolor ska i högre grad ha resurser för och i högre grad utnyttja informations- och kommunikationsteknik i undervisningen. I fattiga Uruguay har regeringen satsat på att ge alla elever en egen laptop. I rika Solna får man vara glad om det finns en fungerande dator per klassrum.

Samlat grepp på åtgärder för att höja kvaliteten i samtliga skolor i Solna, oavsett om de är kommunala eller fristående. Ställ höga, tydliga och positiva förväntningar på alla elever. Gör det lätt att välja rätt skola eller förskola - redovisa tydligt samtliga skolors kvalitet på Solnas hemsida. Involvera föräldrar genom att skicka sms så fort barnen inte närvarar på en lektion. Tekniken finns, inköpt för dyra pengar, nu är det dags att se till att den fungerar. Redovisa tidigt och tydligt elevens väg mot målen i skriftliga utvecklingsplaner som undertecknas av samtliga parter på utvecklingssamtalen.

Upprätta pedagogiska inspirations- och utvecklingscentra där lärare och pedagoger från alla skolans ämnesområden får mötas och bidra till varandras utveckling istället för att konkurrera om eleverna. Ledarskap och lärarkompetens är de i särklass viktigaste

faktorerna för att eleverna ska lyckas i skolan. Varje lärare, förskollärare och skolledare ska vara garanterad tid till pedagogisk utveckling genom ett avlastande stöd för administration och annat som tar tid från att utveckla lärandet för eleven.

Stöd, inspirera och utmana samtliga elever att nå sin individuella topp

Alla barn har rätt att lyckas i skolan. Varje tappad sug, varje släckt nyfikenhet i ett barns ögon, är en personlig tragedi, men också en svidande bakläxa för skolan och en samhällsekonomisk katastrof. Vi vill ge alla barn rätt till det stöd de behöver för att knäcka läs- och skrivkoden, aldrig behöva halka efter i matematiken och för att i vardagen kunna individualisera och anpassa undervisningen när behoven är som störst. Forskning vi-

sar att det är i tidiga åldrar lärartätheten betyder som mest. Alla skolor ska erbjuda läshjälp och studierum på eftermiddagarna, både för elever behöver högre utmaningar och de som har svårt att nå målen. Ingen ska halka efter därför att man inte får hjälp med läxorna. Barnen ska inte behöva vänta tills de blir trötta på kvällen innan de får hjälp med läxor. Ingen ska lyckas sämre i skolan på grund av bristande stöd i hemmet. Vi föreslår en garanterad läsläsningshjälp inom ramen för skola eller skolbarnomsorg i alla Solnas skolor. En del skolor erbjuder redan stödet men med vårt förslag blir stödet en rättighet för barn och ungdomar. **För att klara dessa beting avsätter vi 7,5 miljoner kronor till att anställa 30 speciallärare och specialpedagoger fr o m hösten 2010.**

Driftbudget 2010

- sammanställning totalt för styrelser och nämnder

	2010	2010	2010
	Majoritetens ram (tkr)	Partiets satsningar (tkr)	Total budget- ram (tkr)
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-107 454	7 500	-99 954
Revision	-2 552		-2 552
Brandförsvaret	-24 400		-24 400
Stadsbyggnadsnämnden	-57 452	6 000	-51 452
SBN: Affärsverksamheten	0		0
Kultur- och fritidsnämnden	-132 054	-2 400	-134 454
Barn- och utbildningsnämnden	-884 163	-6 000	-890 163
Kompetensnämnden	-30 671		-30 671
Socialnämnden	-200 958	-1 500	-202 458
Gemensamma familjerättsnämnden för Solna och Sundbyberg	-3 200		-3 200
Omvårdnadsnämnden	-728 827		-728 827
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10 404		-10 404
Summa (tkr)	-2 182 135	3 600	-2 178 535
Pensionskostnader, interna poster m.m.	71 071		71 071
Verksamheten (intäkter./kostnader)	-2 111 064	*3 600	-2 107 464

Resultatbudget 2010 (mkr)

Verksamheten (intäkter./kostnader)	-2 111	3,60	-2 107
Avskrivningar	-80	-1,20	-81
Jämförelsestörande poster	20		20
Verksamhetens nettokostnader	-2 171		-2 169
Skatteintäkter, generella statsbidr. och utjämning	2 100		2 100
Finansiella intäkter och kostnader	81	-2	79
Årets resultat	10		10

*Efter nämndernas satsningar och besparingar finns ett överskott på 3,6 milj kronor att användas till kapitalkostnader

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Ram 2009	90 454
Avgår till EU-parlamentet	-500
Val till riksdagen	700
Ökade driftkostnader för datakom och nätverk (e-plattform)	300
Arbetsmarknad/konjunktur	10 000
Vårdnadsbidrag till barn- och utbildningsnämnden	-1 500
Modern teknik förskolor, skolor och ungdomsverksamhet	3 000
Medelsreserv	5 000
Ny ram 2010	107 454

Socialdemokraternas förslag

Minskade utgifter för central administration, PR, konferenser, resor, konsulter, representation, annonser mm	-5 000
Nämndsammanslagning, minskade storlek på styrelser	-1 500
Minskade deltider o timanställningar, centralt bemanningscentrum	-5 000
Totalt	-11 500

Vårt förslag till ny ram 2010 **95 954**

Stadsbyggnadsnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Ram 2010	50 452
Upprustning lokaler	4000
Städning och parkskötsel	3000
Ny ram 2010	57 452

Socialdemokraternas förslag

Kostnad för förprojektering av genomfartsavgifter	1 000
Nytt parkeringssystem - ökade intäkter	-7 000
Totalt	-6 000

Vårt förslag till ny ram 2010 **51 452**

Kultur- och fritidsnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Ram2009	129 054
Tillskott lokal-, kapital-, energi- och projekteringskostnader	3 000
Ny ram 2010	132 054

Socialdemokraternas förslag

Nej till avgiftshöjning 15% av skolbarnomsorg	400
Ökat föreningsstöd inom "Solnabor hjälper varandra"	2 000
Totalt	2 400

Vårt förslag till ny ram 2010 **134 454**

Barn- och utbildningsnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Volymberäknad ram	877 663
Avgår satsning på lärare och rektorer	-2 000
Vårdnadsbidrag	1 500
Kompetensväxling	7 000

Ny ram 2010 **884 163**

Socialdemokraternas förslag

Tidigsatsning läs och räkna	7 500
Avgår vårdnadsbidrag	-1 500
Totalt	6 000

Vårt förslag till ram 2010 **890 163**

Kompetensnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Ram 2009 30 671

Ny ram 2010 30 671

Socialdemokraternas förslag

Totalt 0

Vårt förslag till ny ram 2010 30 671

Socialnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Volymberäknad ram 200 745

Ökade kapitalkostnader gruppboenden psykiskt funktionshindrade 213

Ny ram 2010 200 958

Socialdemokraternas förslag

Förebyggande insatser barn o ungdom (fältassistenter o samverkan skola) 1 500

Totalt 1 500

Vårt förslag till ny ram 2010 202 458

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna och Sundbyberg

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Volymberäknad ram 3 200

Ny ram 2010 3 200

Socialdemokraternas förslag

0

Totalt 0

Vårt förslag till ny ram 2010 3 200

Omvårdnadsnämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Volymberäknad ram	726 827
Utvecklad kvalitet	2 000
Ny ram 2010	728 827

Socialdemokraternas förslag

Totalt

Vårt förslag till ny ram 2010	728 827
--------------------------------------	----------------

Miljönämnden

Moderaternas, folkpartiets och kristdemokraternas förslag

Ram 2009	10404
Ny ram 2010	10404

Socialdemokraternas förslag

Totalt

Vårt förslag till ny ram 2010	10 404
--------------------------------------	---------------

Investeringar som kan vara i drift 1 juli 2010

- utöver majoritetens förslag

Lokal- och energieffektivisering samt standardhöjning skolor, förskolor, äldreboenden, lekplatser	30 000 000
Påbörja bygget av ny simhall (totalt 200 Mkr)	25 000 000
Ny förskola	15 000 000
Konstgräs o belysning till de lokala fotbollsplanerna	2 000 000
Påbörja bygget av ny skola i Bagartorp (totalt 100 Mkr)	18 000 000

Totalt utöver majoritetens förslag

90 000 000

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer budget för 2010 i enlighet med socialdemokraternas förslag.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige därmed beslutar att

- fastställa utdebiteringen för år 2010 till kronor 17:12 per skattekrona
- fastställa budget för 2010 enligt socialdemokraternas förslag
- i enlighet med budgetdokumentet fastställa finansiella mål, verksamhetsmål för nämnderna och styrelsen för år 2010.
- fastställa drift- och investeringsbudget enligt det socialdemokratiska förslaget
- anta styrregler enligt budgetdokumentet och uppdra till kommunstyrelsen att vid behov fatta beslut om kompletteringar av styrreglerna under verksamhetsåret
- bemyndiga kommunstyrelsen att uppta kortfristiga lån dock högst sammanlagt 100 mkr,
- uppdra till kommunstyrelsen att tillse att nämnderna och styrelsen minst

två gånger under 2010 redovisar verksamhets- och budgetuppföljningar till kommunfullmäktige

- uppdra till nämnder, styrelsen, berörda företag med flera att verkställa de övriga uppdrag, förslag och intentioner som framgår av de politiska prioriteringarna.
- Fastställa Solna stads jämställdhetsplan för år 2010 – 2011 enligt förslag.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige därutöver besluta att från den 1 januari 2010

- lägga ner Kompetensnämnden
- anta den reviderade taxan för Solna stads verksamhet inom miljöbalkens område enligt miljö och hälsoskyddsnämndens förslag.
- Anta den reviderade taxan för Solna stads offentliga kontroll av livsmedel enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag.
- anta den reviderade taxan för förse-nade medier som höjts med 50 kronor per volym, enligt kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan och budget 2010 – 2012.